

ETIKOS IR ELGESIO KODEKSAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Akcinės bendrovės „Pakaita“ veiklos pagrindas-sąžiningo, skaidraus, atviro ir etiško verslo praktika. Mes suprantame, kad esame atsakingi už savo veiksmus, turinčios įtakos mūsų darbuotojams, klientams, akcininkams, veiklos partneriams, tiekėjams.

Bendrovė laikosi tarptautinių žmogaus teisių, darbo sąlygų, aplinkosaugos, kovos su korupcija standartų.

Šis etikos ir elgesio kodeksas - tai bendrovės pasižadėjimas ir dokumentas, apibendrinantis mūsų propaguojamas vertybes bei verslo principus. Tai profesionalumo, kurį bendrovės darbuotojai puoselėja savo veikloje ir kurio yra tikimasi iš partnerių, išraiška. Įsipareigojimas vadovautis Etikos ir elgesio kodeksu ir jame pateiktų taisyklių laikymasis yra viena iš esminių bendradarbiavimo ir darbo santykių sąlygų.

Etikos ir elgesio kodeksu siekiame atskleisti bei įtvirtinti bendrovės vertybes, veiklos principus bei elgesio standartus.

Etikos ir elgesio kodeksas yra peržiūrimas ir atnaujinamas, atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus ir gerąją tarptautinę praktiką.

TIEKĖJO ETIKOS IR ELGESIO KODEKSAS

Turinys

- 1. BENDROSIOS NUOSTATOS**
- 2. VERTYBĖS IR PAGRINDINIAI ETIKOS REIKALAVIMAI**
- 3. SANTYKIAI SU DARBUOTOJAIŠ**
- 4. SAŽININGAS ELGESYS IR LYGIOS GALIMYBĖS**
- 5. DARBO SĄLYGOS**
- 6. SAUGIŲ DARBO SĄLYGŲ UŽTIKRINIMAS**
- 7. APLINKOSAUGA**
- 8. INTERESŲ KONFLIKTAI**
- 9. KORUPCIJOS PREVENCIJA**
- 10. PRIVATUMAS IR DUOMENŲ APSAUGA**
- 11. TVARUMAS IR SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ**
- 12. ETIKOS IR ELGESIO KODEKSO ĮGYVENDINIMAS IR LAIKYMOŠI PRIEŽIŪRA**
- 13. ETIKOS IR ELGESIO KODEKSO PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA**

2. VERTYBĖS IR PAGRINDINIAI ETIKOS REIKALAVIMAI

Bendradarbiavimas, atsakomybės prisiėmimas, atvirumas ir drąsa keistis yra Bendrovės vertybės, kuriomis paremtos šio Kodekso nuostatos.

Bendrovės darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti priimtus Bendrovės veiklos etikos reikalavimus elgtis pagarbiai bei sąžiningai, gerbti kiekvieną savo klientą, kolegą, verslo partnerį.

Bendrovė gerbia savo darbuotojų pagrindines teises, elgiasi su jais sąžiningai ir pagarbiai, sudaro saugias darbo sąlygas, suteikia visiems lygias galimybes profesinėje srityje.

Pagrindinės AB „Pakaita” vertybės - laikytis sąžiningo verslo principų, siekti novatoriškų sprendimų, nuolat tobulėti, ieškoti naujų pažangesnių darbo priemonių ir metodų, kurti ir veikti skaidriai ir patikimai. Savo veiksmais siekiame tapti efektyvesnė ir inovatyvesnė Bendrovė, o priimant sprendimus mums svarbu tvarumas ir socialinė atsakomybė. Mes pasirenkame ir dirbame tik su tiekėjais, kurie laikosi aukštų verslo etikos standartų, kurie laikosi sąžiningų, padorių ir teisėtų principų, kurie sutinka su mūsų verslo etikos ir elgesio standartais, kurie gerbia žmogaus teises.

3. SANTYKIAI SU DARBUOTOJAI

Mūsų veiklos sėkmę lemia darbuotojai. Gerbiame ir užtikriname žmogaus teises ir laisves, puoselėjame demokratines vertybes, laikydamiės Visuotinėje žmogaus teisių, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų Visuotinėje teisių deklaracijoje ir pagrindinėse Tarptautinės darbo organizacijos konvencijose.

Savo žodžiais, veiksmais, siūlomais sprendimais rodome geranoriškumą, tarpusavio pasitikėjimą, pagarbą vienas kitam ir kuriame darbuotojams palankią bei darbingą aplinką.

Visi tiekėjai turi užtikrinti, kad jų veikloje nėra žmogaus teisių pažeidimų.

Bendrovėje gerbiamos darbuotojų teisės bendrauti laisvai ir pripažįstamos jų savanoriško jungimosi į profesines sąjungas ar asociacijas teisės bei teisės derėtis su darbdaviu.

Bendrovės darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami mandagumu, taktiškumu, sąžiningumu, draugiškumu ir pasitikėjimu.

4. SAŽININGAS ELGESYS IR LYGIOS GALIMYBĖS

Netoleruojame jokios diskriminacijos. Nepateisiname jokio elgesio, kuris gali įžeisti žmogaus orumą, ypač netoleruojame fizinio ar žodinio priekabiavimo, įskaitant bet koki nepageidaujamą elgesį, kuriuo sukuriama bauginanti, priešiška, menkinanti, žeminanti atmosfera.

Mes pasisakome už lygias darbuotojų teises bei vienodas galimybes darbe, nepriklausomai nuo lyties, etninės kilmės, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, sveikatos būklės, politinių pažiūrų, narystės politinėje partijoje ar asociacijoje, religinių įsitikinimų, lytinės orientacijos ir kt.

5. DARBO SĄLYGOS

Esame įsipareigoję laikytis sąžiningos įdarbinimo praktikos, grįstos sąžiningumu ir nediskriminavimu. Netoleruojama diskriminacija dėl įdarbinimo, darbo užmokesčio, mokymosi, dėl lyties, rasės, tautybės, religijos, amžiaus, negalios, šeimyninės padėties, seksualinės orientacijos, santuokos ar civilinės partnerystės statuso.

Netoleruojamas priverstinis ar nesavanoriškas darbas. Vykdydami savo įsipareigojimus esame atsakingi už veiksmingų kontrolės mechanizmų taikymą, siekiant užtikrinti, kad mūsų darbe ir tiekimo grandinėje nebūtų vergijos ir prekybos žmonėmis atveju.

Siūlome lygias mokymosi ir tobulinimosi galimybes, atsižvelgdami į darbuotojų gabumus ir poreikius, kad padėtume jiems išnaudoti visa savo potencialą.

Darbuotojams turi būti pateikta rašytinė darbo sutartis gimtąja kalba, siekiant užtikrinti, kad darbuotojai žinotų savo juridines teises ir pareigas. Darbo sutartyse privalo būti nurodytos darbo valandos, atlyginimas, kompensacija už viršvalandžius, mokėjimo dažnumas ir įspėjimo terminai. Atlyginimas mokamas ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Stengiamės prisidėti prie teigiamo socialinio ir ekonominio vystymosi.

Įmonėje gerbiama kiekvieno darbuotojo asmenybė ir individualumas, siekiama sukurti darbo aplinką, kuri skatintų iniciatyvą ir kūrybiškumą.

Vaikų darbas yra griežtai draudžiamas, todėl privalome imtis atsargumo priemonių, kad to išvengtų.

Esame įsipareigoję laikytis 138 ir 182 TDO konvencijų, kurios draudžia įdarbinti bet kokius asmenis, jaunesnius nei 15 metų amžiaus arba jaunesnius nei nustatytas amžius, kai įgyjamas privalomasis išsilavinimas, atsižvelgiant į tai, kas vyksta pirmiau. Jauno amžiaus darbuotojai neatliks jokio darbo, kuris dėl savo pobūdžio ir atlikimo aplinkybių gali pakenkti tokių darbuotojų sveikatai, saugumui ar moralei.

6. SAUGIŲ DARBO SĄLYGŲ UŽTIKRINIMAS

Stengiamės sukurti saugias ir sveikas sąlygas darbo vietose ir jas nuolat geriname, užtikriname darbo procesų saugumą, atsižvelgiame į sveikatai kenksmingus ir pavojingus darbo aplinkos veiksnius, įgyvendiname prevencines priemones. Darbuotojai aprūpinami tinkamomis asmeninės apsaugos priemonėmis nemokamai. Bendrovė laikosi visų atitinkamų darbuotojų sveikatos ir saugos teisės aktų ir reikalavimų, organizuoja mokymus ir užtikrina visų darbuotojų švietimą sveikatos ir saugos klausimais. Visi darbuotojai yra supažindinami su saugos ir sveikatos instrukcijomis pagal pareigybes, kad galėtų saugiai atlikti savo darbą.

Darbų saugos instrukcijos, evakuacijos planai, priešgaisrinės saugos instrukcijos, pirmosios

pagalbos mokymai ir darbui būdingi mokymai yra dokumentuojami ir reguliariai teikiami visiems darbuotojams. Padaliniai yra aprūpinti pirmosios pagalbos vaistinėmis. Darbo vietose turi būti atliktas rizikos vertinimas pagal SAM teisės aktus reguliariai tikrinama darbuotojų sveikatą.

Visi esame mokomi, instruktuojami ir atestuojami, kad užtikrintume Darbuotojų saugą ir sveikatą. Darbe vadovaujames saugos taisyklėmis, kurias nustato įstatymai ir vidaus teisės aktai.

7. APLINKOSAUGA

Mes ir mūsų tiekėjai visoje tiekimo grandinėje privalome laikytis vietinių aplinkosaugos teisės aktų ir tarptautinių aplinkosaugos reikalavimų.

Dedame visas pastangas ir tikimės iš savo tiekėjų, kad mūsų tiekimo grandinėje būtų sumažintas galimas neigiamas poveikis aplinkai, susijęs su mūsų vykdomomis operacijomis, gaminiais ir paslaugomis.

Savo veikloje naudojame naujausias technologijas bei diegiame technologinius procesus, atitinkančius ekologinius standartus ir padedančius mažinti neigiamą poveikį aplinkai, skatiname racionalų išteklių valdymą ir naudojimą.

Tiekėjas žaliavas tiekia atsakingai, laikydamasis aplinkosaugos reikalavimų.

Naudojant chemines medžiagas, užtikrinamas jų saugumas, medžiagų tvarkymas, saugojimas ir šalinimas.

Draudžiama naudoti pavojingas medžiagas, ribojamas pagal Europos Sąjungos direktyvą REACH. Naudojamos medžiagos yra pažymėtos instrukcijomis ir medžiagų saugos duomenų lapu.

Siekiame informuoti ir apmokyti Darbuotojus aplinkosaugos reikalavimų klausimais ir pagrįstai tikimės, kad kiekvienas Darbuotojas, vykdydamas darbinės pareigas, sieks mažinti bet kokį poveikį aplinkai: tausos gamtos išteklius, žaliavas ir energiją, tinkamai tvarkys atliekas bei mažins jų kiekį.

8. INTERESŲ KONFLIKTAI

Mūsų veiksmai ir sprendimai yra grindžiami lojalumo bendrovei principu. Vengiame interesų konflikto, kuris turėtų įtakos nešališkam sprendimui ar darbui.

Verslo sandoriai turi būti atliekami taip, kad geriausiai atitiktų bendrovės interesus. Visos konfliktinės su darbo santykiais susijusios situacijos bendrovės viduje yra sprendžiamos nedelsiant.

Dirbdami ir bendradarbiaudami siekiame visais įmanomais būdais išvengti interesų konflikto, o kilus bent menkai abejonei, informuojame ir pasitiksliname, ar tokia veikla neprieštaraus Bendrovės materialinėms ar nematerialinėms interesams, nepadarys žalos jos reputacijai.

Verslo sprendimai neturi būti motyvuojami ar įtakojami asmeninių santykių ar interesų

9. KORUPCIJOS PREVENCIJA

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos politikos nuostatomis, įsipareigojame neduoti ir nepriimti kyšių, netoleruojame papirkimo, neteisėtų išankstinių susitarimų, nesąžiningos tarpusavio veiklos, taip pat tokios veiklos su klientais, veiklos partneriais.

Prisidedame prie atsakingo verslo, todėl nepriimame ir neteikiame dovanų, kurios yra nepriimtinos pagal teisės aktus.

Bendrovėje visiškai netoleruojama korupcija ir tikimasi, kad ir klientai, verslo partneriai laikosi to paties principo.

10. PRIVATUMAS IR DUOMENŲ APSAUGA

Bendrovė gerbia visų savo darbuotojų, verslo partnerių, klientų privatumą.

Klientų, darbuotojų, veiklos partnerių ir kitų subjektų asmens duomenis tvarkome tik esant veiklos poreikiui, teisiniam pagrindui ir tikslui. Užtikriname konfidencialios informacijos saugumą - taikome reikiamas technines ir organizacines priemones, apsaugančias informaciją nuo neteisėtos prieigos, atskleidimo, atsitiktinio praradimo, pakeitimo, sunaikinimo ar kitokio neteisėto tvarkymo.

Asmens duomenys yra renkami, tvarkomi, perduodami, saugomi ir naikinami teisėtai, sąžiningai, skaidriai.

Įmonės darbuotojai turi teisę rinkti, tvarkyti, perduoti, saugoti, naikinti ar kitaip naudoti asmens duomenis tik atlikdami savo tiesiogines funkcijas, apibrėžtas pareiginiuose nuostatuose arba Bendrovės vadovo pavedimu ir tik teisės aktų nustatyta tvarka.

Mūsų bendras tikslas - pasiekti, kad kiekvienas, tvarkantis informaciją, prisiimtų atsakomybę pasirūpinti tokios informacijos saugumu ir duomenų privatumu pagal patvirtintas Lietuvos Respublikos asmens duomenų apsaugos teisės aktus bei informacijos saugumo ir duomenų privatumo instrukcijas.

11. TVARUMAS IR SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Vykdydami veiklą siekiame suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosaugos aspektus, kad užtikrintume tvarią ir efektyvia bendrovės veiklą.

Bendrovės paslaugos teikiamos atsakingai, įvertinus suinteresuotųjų šalių lūkesčius bei interesus.

Saugome Bendrovės išteklius ir turtą jį tausodami, naudodami efektyviai, suprasdami, kad mūsų vykdoma veikla gali daryti poveikį aplinkai, todėl priimame sprendimus atsižvelgdami į gamtos išteklių tausojimo, energijos vartojimo mažinimo ir kitus aplinkai palankius veiksnius.

12. ETIKOS IR ELGESIO KODEKSO PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

Bendrovėje skatinama atsakingo verslo politika, todėl apie pastebėtus ar įtariamus Etikos ir elgesio kodekso nesilaikymo atvejus darbuotojai yra prašomi informuoti savo tiesioginį vadovą arba pranešti elektroniniu paštu skundai@pakaita.lt.

Bendrovė išsaugo asmenų, pranešusių apie šio kodekso normų nesilaikymą, visišką konfidencialumą ir užtikrina apsaugą, kaip tai numatyta įstatymuose.

Pranešimus dėl kodekso pažeidimų gauna bendrovės generalinis direktorius. Jo įsakymu, sudaroma komisija pranešimo nagrinėjimui.

Komisija kiekvienu konkrečiu atveju nusprendžia dėl tyrimo apimties ir formos. Tyrimas turi būti sąžiningas, objektyvus ir kruopštus, užtikrinant kiekvienos šalies teises pateikti įrodymus ir atsakyti į pateiktus kaltinimus.

Sprendimą dėl padaryto Etikos ir elgesio kodekso pažeidimo priima bendrovės generalinis direktorius, atsižvelgęs į nagrinėjimo rezultatus ir pasiūlymus. Priimtas sprendimas paskelbiamas kaip galima greičiau. Rašytiniame sprendime nurodoma komisijos sudėtis, šalių pavadinimai, sprendimo priėmimo data, faktų santrauka, sprendimo motyvai, nuostatos, kuriomis priimtas sprendimas buvo pagrįstas, sprendimo sąlygos, taikomos nuobaudos.

Komisija, nustačiusi, kad pažeisti kodekso reikalavimai, atsižvelgiant į pažeidimo mažareikšmingumą ar lengvinančias aplinkybes, gali apsiriboti nagrinėjimu ir siūlyti neskirti nuobaudos.

13. ETIKOS IR ELGESIO KODEKSO ĮGYVENDINIMAS IR LAIKYMOSI PRIEŽIŪRA

AB „Pakaita“ patvirtino šį Etikos ir elgesio kodeksą ir prašo, kad visi darbuotojai, mūsų tiekėjai ir visi jų grandinės dalyviai tinkamai laikytųsi jame įtvirtintų principų bei normų.

Bet koks esminis šio kodekso pažeidimas suteikia AB „Pakaita“ teisę sustabdyti būsimų užsakymų vykdymą, nedelsiant nutraukti esamus užsakymus gamyboje, bei nutraukti sutartį su Tiekėju ar Užsakovu.

Bendrovės Etikos ir elgesio kodeksas viešai skelbiamas Bendrovės interneto puslapyje, kad su juo susipažinti galimybę turėtų visi esami bendrovės partneriai ir Tiekėjai.

Kiekvienas darbuotojas turi būti tinkamai supažindintas su Etikos ir elgesio kodeksu.

Už kodeksą atsakinga įmonės vadovybė, ji inicijuoja periodinius (ne rečiau kaip kartą per metus) nuostatų persvarstymus ir reikiamas korekcijas.

Pasirašydami šį kodeksą verslo partneriai įsipareigoja laikytis jame įtvirtintų principų, bei normų.

Vardas, pavardė

Pareigos

Įmonės pavadinimas

Data